

LA PAERIA

El Paer en Cap
de l'Ajuntament
de Lleida

INAUGURACIÓ FIRA DE SANT MIQUEL 2003

Il·lm. Sr. Tomás García Azcárate, Cap de la Unitat de Fruites i Hortalisses de la Direcció General d'Agricultura de la Comissió Europea, Excm. Sr. President de la Comissió Delegada de la Fundació Fira de Lleida, autoritats, expositors, agricultors i ramaders, senyores i senyors,

Em complau, un any més, donar-vos la benvinguda a aquesta quaranta-novena edició de la Fira, juntament amb la divuitena edició del Saló Eurofruit i la segona del Saló Agroqualitat. Com sempre, la Fira de Sant Miquel ofereix, a més de bones possibilitats professionals i comercials, un diàleg obert sobre totes les qüestions que interessin a agricultors, consumidors, industrials i administracions públiques, del qual extreure'n propostes de millora en el, cada dia més, complex àmbit internacional en el qual es desenvolupen les activitats d'agricultors i ramaders.

Avui estrenem un nou pavelló, fruit de la tenacitat dels patrons de la Fundació Fira de Lleida en aconseguir-lo, després de molts anys de reclamar-lo, de forma insistent, des d'aquesta mateixa tribuna. També ens hem de felicitar, tots plegats, per **l'increment de la presència a la Fira de Sant Miquel dels sectors de comercialització i transformació de la fruita,** veritable ànima d'aquesta Fira. D'altra banda, la continuïtat del Saló

Agroqualitat i l'inici del nou projecte Agroambient contribueixen a posar la Fira de Sant Miquel en el vèrtex que millor defineix la demanda de productes alimentaris: la qualitat i la cura del medi ambient.

Vull agrair especialment al senyor Tomás García Azcárate, Cap de la Unitat de Fruites i Hortalisses de la Direcció General d'Agricultura de la Unió Europea, la seva presència, avui, a la Fira de Sant Miquel, ja que és un gran coneixedor de la política comunitària, precisament en l'àrea de les fruites i les hortalisses, tan decisives en l'economia agrària de les nostres terres.

També resulta oportuna la seva presència, avui a Lleida, per la recent última reforma de la política agrària comunitària -l'última en data d'avui, és clar- que, tot i que no afecta directament al sector de les fruites i hortalisses, com vostè ja sap, és fonamental en l'economia dels agricultors d'aquestes terres, sí que pot afectar indirectament en les directrius de l'anomenat desacoplament de les ajudes a cultius amb l'objectiu d'evitar increments de producció no desitjats.

Acabem de sortir de la Cimera de l'Organització Mundial del Comerç, on el fracàs per arribar a un acord en la qüestió de les subvencions a les agricultures dels països desenvolupats ha suposat una bola d'oxigen per als agricultors d'aquests països, entre ells el nostre. Malgrat això, soc de l'opinió que és tan sols una treva. **Una treva que hem d'aprofitar per modernitzar, amb la major celeritat possible, les nostres estructures agràries, els nostres recursos tecnològics i la formació dels nostres agricultors, per tal de**

competir en els mercats internacionals en base a productes de qualitat sanitàriament garantits.

Els representants de la Unió Europea a la Cimera de Cancún ja havien fet els deures amb la reforma de la PAC, que va aprovar el passat 23 de juny el Consell de Ministres d'Agricultura de la Unió. Vistos els resultats de dita Cimera, potser ens hauríem de plantejar que el Consell de Ministres es va precipitar. Donat que possiblement no es reconsiderin les modificacions de la PAC aprovades, haurem de **viure la paradoxa d'una constant reducció en els ajuts als agricultors europeus mentre que els agricultors dels Estats Units reben importants ajuts de les seves administracions estatals i federals.** Això no sembla gens just, especialment si es té en compte que la Unió Europea importa més productes agraris dels països en desenvolupament que els Estats Units, Canadà, Austràlia i Japó junts.

Amb aquesta reforma, la Unió Europea ha donat un gir radical a la PAC i els seus efectes s'intensificaran amb el pas del temps. La reforma suposa una clara prelatió dels interessos prioritaris de la PAC. **En primer lloc, l'adequació de la producció al mercat. En segon lloc, les demandes dels consumidors. I sols en tercer lloc, les necessitats dels agricultors.** Així doncs, han primat la ideologia neoliberal i les demandes dels consumidors, que són, a la vegada, contribuents. Es tracta, és clar, del cent per cent de la població, mentre que l'agricultura i la ramaderia sols ocupen un 4 per cent de l'agricultura activa europea.

L'anomenat desacoplament que, com vostès saben, no és altra cosa que substituir el conjunt d'ajuts directes lligats a la superfície cultivada, o al nombre de caps de bestiar, per una subvenció única per explotació, deslligada dels paràmetres citats, porta a agricultors i ramaders, sense remei, a dependre de forma exclusiva del mercat i, en conseqüència, a produir el que aquest demani. **És una bona notícia per al mercat. Però no ho és per als agricultors,** agricultors que mantindran el gran diferencial de subvenció entre les grans i les petites explotacions, atès que el desacoplament es calcula a partir de les subvencions rebudes en els últims anys.

Això perjudica proporcionalment més als països com el nostre, on les petites i mitjanes explotacions són àmpliament majoritàries. El darrer any, segons xifres de la Unió Europea, un 5 per cent de beneficiaris de les ajudes directes de la PAC, els grans propietaris, rebien més de 300.000 € anuals, mentre que la meitat més pobra, integrada per petits propietaris, tan sols ingressava 2.000 € anuals. A més, les grans explotacions disposen de majors possibilitats per adaptar les seves produccions als preus de mercat, no sols pel seu major tamany, sinó també per la seva major capacitat d'aplicar les noves tecnologies.

Els consumidors, o millor dit els ciutadans, desitgen uns productes alimentaris barats, de qualitat, saludables, amb informació exhaustiva d'origen i elaborats mitjançant pràctiques respectuoses amb el medi ambient, i fins i tot amb el benestar dels animals. Coincidirem, sens dubte, en què es tracta d'un *desideratum* ideal. Tot i això, complir amb totes aquestes exigències dispararà el cost de producció dels aliments, especialment per als productors de matèries

primeres, agricultors i ramaders. I sols una petita part dels afectats podrà beneficiar-se de les economies d'escala de les grans explotacions.

A mig termini, els preus s'atansaran als dels mercats mundials. El que, sens dubte, podria suposar un alleujament per als països, com Espanya, amb una elevada taxa d'inflació ocasionada, en bona part, per l'epígraf de l'alimentació. En aquest punt, malgrat tot, es fa precís recordar, que, per una banda, l'impacte inflacionari de l'alimentació no ve tant dels productes consumits en fresc com dels elaborats. I, d'altra banda, s'ha de tenir en compte les moltes imperfeccions del nostre mercat intern que ocasionen desajustaments entre l'oferta i la demanda, no sempre fruit de les circumstàncies o d'unes imperfeccions que poden, si es vol, ser corregides.

Els altres objectius, podrien aconseguir-se en un plaç de temps més o menys llarg en funció dels ajuts que poden rebre de la reformada PAC, o dels governs nacionals o regionals dels països membres. Els responsables de la PAC a Brussel·les asseguren que es dotaran dels recursos necessaris per cobrir aquests objectius. Precisament, dits recursos han de sortir de l'estalvi que generi la nova política de subvencions directes. Em pregunto, i crec que són moltes les persones que s'ho pregunten, si els recursos previstos seran els suficients. **En tot cas, sembla que la Unió Europea descarregarà, progressivament, el seu esforç econòmic en els estats membres -i aquests en els seus governs regionals- en una espècie de renacionalització de la PAC, qüestió que ja vaig advertir l'any passat en una ocasió com aquesta.**

Fins i tot comptant que els ajuts comunitaris fossin suficients per atendre els objectius citats, hem de tenir present que continuen sense resoldre's qüestions fonamentals tals com la modernització de les explotacions; els regadius i l'ús racional de l'aigua; la millora en la formació professional dels agricultors i ramaders; la incorporació al camp dels més joves, la millora en l'assistència tècnica, en base als progressos fruits de la investigació científica i desenvolupament tecnològics, així com l'accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació; la qüestió de les assegurances agràries i, evidentment, les qüestions socials i laborals de jubilació, riscos laborals i la, cada vegada més gran, inquietud per l'impacte dels moviments migratoris. Un llarg programa pendent de solucions estables sobre el qual s'ha sobreposat la nova llista d'objectius o exigències citades anteriorment.

És cert que algunes d'aquestes qüestions depenen dels governs regionals i nacionals dels països membres de la Unió. Però, pel que fa a la **modernització de les explotacions agràries, la formació dels agricultors, les polítiques hidràuliques, l'aplicació de noves tecnologies i la política d'immigració**, alguna cosa té a veure la PAC i la resta de les polítiques comunitàries elaborades a Brussel·les. Sembla ser que, fins i tot en les propostes més radicals presentades al President de la Comissió Europea, es deixa un marge, tot i que decreixent, a la dotació d'ajuts per a la modernització de les explotacions i la formació dels agricultors, sense les quals continuarà disminuint en nombre d'actius al camp, en contra d'un dels principals objectius de la PAC.

En aquest aspecte, s'ha de tenir en compte el que proposen la Unió de Pagesos i altres organitzacions agràries de Catalunya sobre **la conveniència de reprogramar el PDR de millora de les estructures de producció en les zones que es troben fora de l'objectiu 1 per consolidar el procés modernitzador de l'agricultura catalana**. Una modernització tant en infraestructures de reg, subjectes al Pla de nous regadius de Catalunya entre els anys 2002 i 2008, que suposen una gran inversió addicional per a les explotacions en vies de modernització, com ja saben bé els futurs beneficiaris del Canal Segarra Garrigues; així com l'oportuna formació dels agricultors, especialment dels joves agricultors, per poder aconseguir l'objectiu de millorar l'eficàcia de les explotacions i, en conseqüència, la competitivitat de les seves produccions.

D'altra banda, l'ús més racional del recursos hidràulics exigeix un clar posicionament de la Unió Europea, tant des del punt de vista de Medi Ambient, com des del punt de vista d'evitar la creació de nous excedents agrícoles, essent aquest un altre dels objectius bàsics de la PAC; sense oblidar que es tracta d'un recurs relativament escàs que hem d'administrar acuradament. Per això, i en relació al permanentment qüestionat *Plan Hidrológico Nacional*, és important la decisió que finalment adopti la Unió Europea, **espero que en la direcció de no facilitar la realització d'alguns transvases que no beneficiarien en res a l'agricultura catalana, ni a l'espanyola ni a la comunitària**.

En l'àmbit de la investigació i el seu desenvolupament tecnològic, les propostes que es mouen per Brussel·les promouen un desplaçament dels pressupostos comunitaris des de les ajudes a la PAC cap a les despeses en ciència i desenvolupament. Això ens sembla bé, sempre que una part no negligible de dits ajuts es destini, precisament, a la investigació agrícola i de l'alimentació i a avenços tecnològics aplicables a l'agricultura, la ramaderia i els recursos forestals. Tal i com ja he dit en anys anteriors, **agricultors i ramaders de Lleida precisen d'un Parc Tecnològic Agroalimentari, que solament és possible a través de financiació, parcial, de la Unió Europea.** De forma similar, s'ha de plantejar l'accés **d'agricultors i ramaders a les noves tecnologies de la informació i la comunicació**, tenint en compte la seva dispersió, el fet d'habitar en nuclis rurals de reduïda població la qual cosa exigeix una dotació d'infraestructures que tan sols els fons europeus poden facilitar.

No puc finalitzar aquesta relació, no exhaustiva, de qüestions pendents, sense fer referència a la immigració. Em refereixo, evidentment, als temporers ocupats en les tasques agrícoles que, en molts casos, consoliden la seva residència en aquells municipis que els han acollit. La immigració és una qüestió que depèn tant de les polítiques europees com de les nacionals i regionals, però que han d'atendre, gairebé exclusivament, els agricultors en temporada de recol·lecció i després els municipis respectius, és a dir els ajuntaments. En la majoria dels casos, no es disposa sinó de recursos molt limitats per a l'allotjament digne dels temporers i, en el seu cas, els processos d'integració d'aquells que decideixen quedar-se entre nosaltres. Es tracta d'una qüestió que, en determinades circumstàncies, pot arribar a ser explosiva. De les moltes solucions possibles, em sembla oportú **destacar que una**

contractació d'origen dels temporers, tal i com s'està practicant a Catalunya, milloraria el control dels fluxos migratoris, que, d'altra banda ha d'incrementar l'administració responsable, no a través de lleis sinó mitjançant fets.

En aquesta qüestió, com en les que abans he exposat, es precisa d'una major coordinació i cooperació entre les diferents administracions implicades. No resulta raonable que el govern de l'Estat, per una banda, recordi les seves responsabilitats a les comunitats autònomes que tenen competència en agricultura, mentre que, d'altra banda, limita la participació d'aquestes comunitats en l'elaboració de la política agrícola de la Unió Europea. **Han de buscar-se vies més efectives de participació, especialment en el moment actual en el que**, tot hi algunes moratòries aprovades en el darrer Consell de Ministres d'Agricultura, **es van produir canvis accelerats en les condicions de desenvolupament de l'agricultura i la ramaderia a Catalunya i a tota Europa.**

Vull concloure les meves paraules amb un missatge d'optimisme per al nostre sector agrari. Optimisme basat en el canvi de generacions que, poc a poc, està posant al front de les explotacions agràries nous estils de joves agricultors. Optimisme basat, també, en la modernització que estan experimentant les explotacions agrícoles i ramaderes. I optimisme, igualment, per la positiva reacció haguda front a la darrera reforma de la PAC, manifestació de la gran empenta de la nostra pagesia.

La Fira de Sant Miquel, com sempre, és el lloc on poder captar el pols dels sectors agrícola i ramader de Catalunya, d'Espanya i d'Europa. A través de les jornades tècniques i de la resta de debats, de les trobades informals i de l'activitat expositora, contribuïm a la modernització de les explotacions, la formació de la pagesia i la cooperació entre tots per poder assolir els reptes que tenim al davant. Estic segur que ens en sortirem.

Gràcies senyor García Azcárate per la seva presència avui a Lleida, gràcies a tots vostès per l'atenció dispensada a les meves paraules. Els hi desitjo una bona estada a Lleida i una bona feina a La Fira.

Moltes gràcies.

ANTONI SIURANA ZARAGOZA
ALCALDE DE LLEIDA
PRESIDENT DE LA FUNDACIÓ FIRA DE LLEIDA

Lleida, 25 de setembre de 2003